

UREJANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ – IZPIT

1.) Glavni geodetski postopki?

- horizontalna izmera (izmera parcele poligona)
- višinomerstvo (horizontalna + vertikalna izmera)
- prostorska izmera, izmera terena (=fizična oblika terena, lega, višina)
- geodetske zakoličbe

2.) V katerih merilih so:

- **splošni tehnični načrt:** 1: 100, 1: 200, 1: 250, 1: 5000
- **katastrske mape:** 1: 2500, 1: 2880
- **osnovna gospodarska karta:** 1: 5000, 1: 10000
- **topografska karta:** 1: 25000, 1: 50000
- **TTN:** 1: 5000, 1: 10000

3.) Razlika med detajlnim in splošnim linijskim nivelmanom?

Nivelman=rezultat niveliranja!!

Detajlni nivelman: določamo višine detajlnim točkam, ki ležijo v smeri neke linije

- podolžen profil: prerez terena vzdolž linije (vodotok, trasa ceste)

Postavljanje trase=določanje horizontalnih razdalj med zakoličenimi točkami trase od začetka do konca. Zakoličimo glavne točke (50, 100m) in stabiliziramo vmesne točke, kjer je vertikalni lom terena, križanje cest z jarkom, železnico...

- prečni profil: prerez terena, ponavadi pravokotno na os trase

Linijski nivelman: zaključeni nivelman, nivelmanska mreža

- generalni nivelman (višinska razlika med točkama A in B)

4.) Razlika med relativnim in absolutnim padcem?

Absolutni padec: je višinska razlika

Relativni padec: odstotek, promil

5.) Katere podatke dobimo v zemljiški knjigi?

Katastrsko občino

Površino parcele

Številko parcele

Vrsta rabe zemljišča

Seznam lastnikov

Zemljiško-knjižni izpisek

6.) Katere podatke dobimo na katastru?

mapno kopijo

Št. parcele

Lastništvo

Katastrski razred

Posestni list

Vrsta rabe zemljišča

Št. zemljiško-knjižnega vložka

Katastrski dohodek

Površina

7.) Komasaacija?

Je zložba zemljišč-združevanje razdrobljenih posesti več lastnikov.

Je upravno ekonomski ukrep, s katerim se zemljišča v lastnini oz. uporabi združijo v zemljiško komasacijski sklad in ponovno razdelijo med iste lastnike oz. uporabnike tako, da čimbolj zadovoljimo želje strank, namen, cilje...

- Poveča se intenzivnost proizvodnje
- Varovanje človekovega okolja

- Prihranimo si več časa

8.) Funkcija podeželja?

- različni naravni potenciali
- več naravnih potencialov na določenih zemljiščih
- možni konflikti zaradi neuskklajenosti in manjkajočih informacij

9.) Kaj je izohipsa in ekvidistanca?

IZOHOPSA je plastnica, linija, ki povezuje točke z enako nadmorsko višino

EKVIDISTANCA je višinska razlika med izohipsama (vmesne plastnice)

Primer: M 1: 50000 → ekvidistanca 20m

M 1: 10000 → ekvidistanca 10m

10.) Kaj je erozija?

Je ena od vrst., kako se nam tla slabšajo. (voda ali veter odnašata zemljo s tal)

Je proces poškodovanja njihovega površinskega sloja. Širi se časovno in prostorsko, največkrat pod vplivom človeka.

Poznamo vetrno in vodno erozijo. Največja je erozija na golih tleh, ali tleh z redko travno rušo in na nagnjenih terenih - vodna erozija.

Rešitev je zatavljanje! Gozd 100% zaščita pred erozijo.

11.) Kaj so agrarne reforme?

- po [2.sv](#) vojni

- njihov namen je bil urediti socialne in politične razmere

- razdelijo velike posesti, posledica je danes denacionalizacija (lastniki, ki so jih razdedinili hočejo posestva nazaj)

12.) Kako so definirana kmetijska zemljišča?

Kmetijska zemljišča so zemljišča, ki so primerna za kmetijsko pridelavo, razen stavbnih in vodnih zemljišč ter za druge namene določenih zemljišč.

Med kmetijska zemljišča spadajo tudi vsa zemljišča v zaraščanju, ki niso določena za gozd na podlagi zakona o gozdovih.

Kmetijska zemljišča so: - obdelovalna kmetijska zemljišča (njive, sadovnjaki, vinogradi, travniki, hmeljišča, ...)

- neobdelovalna kmetijska zemljišča (gozd, pašniki, trstičja, gozdne plantaže, ...)

13.) Izmera parcele?

- trikotna metoda (dve trasirki + merski trak)

- polarna metoda (nivelir + lata)

- obodna metoda (merski trak + late, teodolit)

14.) Katere kote poznamo v geodeziji?

α – vertikalni (višinski) kot (elevacijski, depresijski) $0^\circ - 90^\circ$

γ – zenitna distanca $0^\circ - 180^\circ$

ω – horizontalni kot $0^\circ - 360^\circ$

δ – poševni kot

15.) Parcele?

- velikost parcele od 0.25-4ha

- optimalna oblika d:š=5:1

- širina parcele 10-30m

- oddaljenost parcele: manjše parcele do 1km

Večje parcele do 4km

- dolžina parcele: najmanjša 200m

- kot med stranico parcele in potjo je 90° ($60^\circ - 120^\circ$)

16.) Potna mreža?

- splošni promet: odvija se med naselji, zaselki, enakomeren skozi celo leto in v vse smeri

- gospodarski promet: vezan na obdelavo zemljišč, odvisen je od letnega časa, usmeritve pridelave

Potno mrežo sestavljajo: - zbiralna pot

- povezovalna pot
- dostopna pot

Poznamo:

♥ ortogonalno: - v ravnini

- pravilna oblika parcele
- daljše razdalje do parcele

♥ radialno: - pobočja in razgibani tereni

- krajše razdalje do parcele
- nepravilne oblike parcel

17.)Gostota poti?

18.)Funkcija kmetijstva?

-gospodarske:

- primarne (proizvodne) funkcije → pridelava kmetij. proizvodov
- sekundarne (oskrbne) funkcije → oskrbovanje kmetij. trga

-negospodarske:

- varovalne (ekološke) funkcije → vzdrževanje kulturne krajine
- funkcije počitka in rekreacije
- družbeno pomembna vloga → razumevanje kmetov

19.)Vloga živih mej?

- povezovanje posameznih elementov; koridor za selitve živali in rastline
- ločevanje med elementi krajine; ovira za insekte in semena
- zaokroževanje posameznih elementov
- manjša vodna erozija
- služijo kot protivetrni pas
- ob cesti preprečujejo vdor nesnage na njive in vrtove
- je filter za FFS

20.)Karakteristične črte topografske ploskve?

Merilo=odtok padavinskih vod s terenskega površja

- razvodnice (so linije na terenu, ki nam razdelijo tok vode- voda se odloči kam bo tekla)
- odvodnice (so linije v katerih se voda zbira, so lokalno najnižje)
- padnice (so tiste linije, kjer voda teče po pobočju navzdol, so pravokotne na plastnice-najkrajša pot)
- prevojnice (so tiste linije, ko se teren začne spreminjati;greben → dolina)

Geografsko:linija na terenu, ki nam pove v katero reko bo tekla voda

21.)Kaj je odometer?

Je mersko orodje, ki registrira št.obratov kolesa, obod kolesa je lahko 1, 2, 3m ali različno. Natančnost merjenja je 1% na gladki podlagi. Potiskamo ga ročno, ima števec, ki meri razdaljo.

Obod kolesa x št.obratov=razdalja

22.)Kaj so kotni in kaj kotomerni inštrumenti?

Kotni: (45°, 90°, 180°)

Določajo vnaprej definirane kote (kotni križ, valj, zrcalo, dvojna peterostrana prizma)

Kotomerni: omogočajo meritve horizontalnih in vertikalnih kotov (teodolit + lata)

23.)Na karti merila 1: 5000 je označen kvadrat v velikosti 10 x 10cm. Kako velika je ta površina v naravi, izraženo v ha in km 2?

24.)Pri kateri metodi izmere parcele potrebujemo samo merski trak? Narišite skico in opišite postopek meritve! Formula za račun ploščine osnovnega lika pri tej metodi?

Uporabljamo jeklen, PVC ali platnen trak dolžine 20 in 50cm.

Uporabljamo ga pri trikotni metodi in zakoličbi pravokotnice brez kotnega inštrumenta.

Na parceli označimo s trasirkami oglišča, izmerimo razdalje posameznih stranic, potem narišemo skico in izračunamo površino posameznega trikotnika po formuli:

In potem površine vseh trikotnikov seštejemo, da dobimo površino parcele.

25.)Horizontalna razdalja med točkama A in B je 75cm. Relativni padec terena je 4%. Kolikšna je višinska razlika med točkama?

26.)Kateri evidenci o nepremičninah imamo v Sloveniji? Kateri ministrstvi sta zanj pristojni?

Nepremičnine so deli zemeljske površine z vsem, kar je z njimi trdno povezano.

Zemljiški kataster: fizične lastnosti zemljišča (lega v prostoru, oblika, velikost, vrsta rabe,...).

Vodi ga geodetska uprava RS (12 območnih enot)-ministrstvo za okolje in prostor

Zemljiška knjiga: vpogled v nekatere stvarne pravice na zemljiščih, pravica do najema, zakupa, lastnika, pomembna pri prodaji zemljišča,...

Vodijo jo okrajna sodišča-ministrstvo za pravosodje

27.)V koliko katastrskih razredov se deli večina katastrskih kultur na zemljiščih, ki so sposobna za kmetijsko in gozdno proizvodnjo? Katere katastrske kulture je v Sloveniji največ?

Poznamo 8 katastrskih razredov in 12 katastrskih kultur

Katastrske kulture so:njive, vrtovi, plantažni sadovnjaki, ekstenzivni sadovnjaki, vinogradi, hmeljišča, travniki, barjanski travniki, pašniki, trstičja, gozdne plantaže, gozdovi

V Sloveniji je največ gozdov (56%)

Katastrski razredi so: 1 dobre njive

2 slabe njive

3 njive + travniki

4 mokri travniki

5 travniki na strminah

6 gozd in grmičevje

7 neplodna zemljišča (kamnolomi, vodni kanali)

8 urbanizirana zemljišča (zazidljiva)

28.)Kakšne so karakteristike optimalne parcele s stališča ekonomičnega obdelovanja zemljišč?

- najmanjša velikost 1ha

- najmanjša dolžina parcele 200m

- oddaljenost parcele → manjše do 1km

→ večje do 4km

- dostop na parcelo z ene oz. obeh strani (> 300m)

- vzporednost daljših stranic

- kot med stranico parcele in potjo je 90° (60°-120°)

29.)Kdaj je kot prostorska ureditvena operacija možna medsebojna menjava kmetijskih zemljišč?

- vrednost zamenjanih zemljišč se ne smeta razlikovati za več kot 50%
- je prostovoljna (oba lastnika se za to zamenjavo prostovoljno strinjata)